

บทที่ 4

เซอร์เรียลลิสม์ในวรรณกรรมไทย

พ.ศ. 2507 – 2527

1. ข้อเขียนของนักวิชาการและผู้รู้เกี่ยวกับเซอร์เรียลลิสม์พร้อมด้วยข้อสังเกต

1. ก. ประมวลข้อเขียนที่ระบุถึงเซอร์เรียลลิสม์ในช่วง 2507-2527 ซึ่งผู้วิจัยขอกำหนดรหัส เพื่อความสะดวกในการอ้างอิงประกอบด้วย

A เสถียร จันทิมาธร “คำนำ” ใน *คลื่นลูกใหม่* (2512)

A¹ เสถียร จันทิมาธร “คำนำ” ใน *สงครามในหลุมฝังศพ* ของ สุวัฒน์ ศรีเชื้อ (2518)

B ชลธิรา สัตยาวัดนา “*อังคาร กัลยาณพงศ์ เซอร์เรียลลิสม์*” ในหนังสือ *รับน้องใหม่อักษรศาสตร์* (2515) พิมพ์ใน *เบิกฟ้าวรรณกรรมไทย* (2522)

C กมล กมลตระกูล “*แถลงการณ์สำนักพิมพ์*” ใน *ความเงียบ* ของสุชาติ สวัสดิ์ศรี

D ดวงมน ปรปฐณะ “*ความงามในทวาทศมาส*” วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ (2516)

E สุชาติ สวัสดิ์ศรี “*เส้นทางของเรื่องสั้นไทยร่วมสมัย*” ใน *แล้งเข็ญ* (2518)

E¹ สุชาติ สวัสดิ์ศรี “*ความเป็นมาและกลุ่มความคิดของเรื่องสั้นไทยสมัยใหม่*” ใน *ถนนสายที่นำไปสู่ความตาย* (2518)

F “คำนำ” จากสำนักพิมพ์บุปผูชน ใน *นอกเหนือการควบคุม* ของ สุวัฒน์ ศรีเชื้อ (2518)

G ประทีป เหมือนนิล *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน* (2519)

H วิชา กงกะนันท์ *วรรณคดีศึกษา เอกสารคำสอนวิชาการใช้ภาษา* (อ่าน) อท. 103 และ อท. 104 คณะอักษรศาสตร์ มศก. นครปฐม (2520)

I ลัดดา ปานูพันธ์ “*วิเคราะห์สัญลักษณ์ในวรรณคดีไทย*” วิทยานิพนธ์ มศว. ประสานมิตร (2520)

J เจตนา นาควัชร บทวิจารณ์ “*ขุนทอง...เจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสว่าง*” ของอัศศิริ ธรรมโชติ ออกอากาศวิทยุศึกษา วันที่ 2 ธันวาคม 2524 พิมพ์ใน *ขุนทอง...เจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสว่าง* (2524)

K พูนศรี วงศ์วิทวัส “*กลุ่มเซอร์เรียลลิสม์*” ใน *ตำราวิวัฒนาการวรรณกรรมตะวันตก* (โรเนียว), 2523 : 115-127.

K¹ พูนศรี วงศ์วิทวัส *บันทึกการสอนวิชาร้อยกรองและภาพเขียนสมัยเซอร์เรียลลิสม์* (โรเนียว), 2523 : 1-25.

L รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ *อิทธิพลวรรณกรรมต่างประเทศที่มีต่อวรรณกรรมไทย* (ฉบับปรับปรุงแก้ไขใหม่ 2524) พิมพ์ครั้งที่ 3, 2528

M ดวงมณี พาหาญ “*วิเคราะห์ลักษณะแอบเสิร์ด ในเรื่องสั้นของสุชาติ สวัสดิ์ศรี*” วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มศว. ประสานมิตร, (2527)

N สิทธิ พิธีภูวดล *วรรณคดีฝรั่งเสริมสมัยและการวิจารณ์วรรณคดี* (2528)

O กัญญา กองทอง “*ลักษณะก้าวหน้าของเรื่องสั้นในช่วง พ.ศ. 2510-2516*” วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มศว. ประสานมิตร (2528)

เพื่อความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลซึ่งมีนัยสำคัญสำหรับการศึกษาวเคราะห์ (ในข้อ III) ผู้วิจัยจึงตัดสินใจที่จะนำเสนอข้อมูลของนักวิชาการและผู้รู้ทางวรรณกรรมส่วนใหญ่ (ยกเว้น D, H, K, K¹ และ N ซึ่งไม่มีการเชื่อมโยงเซอร์เรียลลิสม์เข้ากับวรรณกรรมไทยร่วมสมัย) ในรูปตารางดังต่อไปนี้

ตารางแสดงชื่อนักเขียนไทยและผลงานที่ได้รับกระบวนว่ามีลักษณะเซอร์เรียลลิสม์

ชื่อนักเขียนที่ได้รับกระบวน	ชื่อผลงานที่ถูกกระบวน	ผู้ระบุและข้อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
1) นิพนธ์ จิตรกรรม	<i>ลูกโป่งสีขาว</i> (เรื่องสั้น)	A เสถียร จันทิมาธร “คำนำ” ใน <i>คลื่นลูกใหม่</i> (2512)	“อาจเป็นเพราะความเบื่อหน่าย ความแก่แก่ที่แสนจำใจ อาจจะด้วยความไม่พอใจในความคับแค้นแห่งภูมิปัญญาและอาจจะเพราะไม่ปรารถนาที่จะให้ตนเองต้องกลายเป็นสัตว์ถูกสถาปนาไว้ในฟอรัมแห่งความคิดของครุ่นก่อนก็เป็นได้...สำหรับในข้อขยายของคนเขียนหนังสือ การแสดงออกเช่นนั้นจะเรียกว่าความคิดสร้างสรรค์ก็ไม่ผิด ความไม่พอใจเช่นนี้กำลังมีการแสดงออกอย่างกว้างขวางตามหนังสือรายต่าง ๆ ของแต่ละมหาวิทยาลัยและตามนิตยสาร

ชื่อนักเขียนที่ได้รับการระบุ	ชื่อผลงานที่ถูกระบุ	ผู้ระบุและชื่อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
			ในท้องตลาดที่มีใจกว้างพอสมควร ก็ด้วยความรู้สึกเช่นนั้นมิใช่หรือที่เราได้อ่าน “ลูกโป่งสีขาว”งานเขียนในแบบจินตนาการเกินจริงของนิพนธ์ จิตรกรรม...”
2) อังคาร กัลยาณพงศ์	จินตนาการ (บทกวี)	8 ชลธิรา สัตยาศิวานา “อังคาร กัลยาณพงศ์ : เซอร์-เรียลลิสต์” (2515) พิมพ์ซ้ำใน เบิกฟ้าวรรณกรรมไทย (2522 : 123, 147)	“ภาพพจน์ใน <i>จินตนาการ</i> เป็นภาพเหนือจริงซึ่งใช้จินตนาการอย่างเสรีในการสร้างสรรค์... อังคารใช้เทคนิคของระบบเซอร์เรียลลิสต์เข้ามาประยุกต์... อังคาร กัลยาณพงศ์ เป็นเซอร์-เรียลลิสต์อย่างไม่ต้องสงสัย”
	ผีพุ่งไต้ (บทกวี)	1 ลัดดา ปานุพันธ์ “วิเคราะห์สัญลักษณ์ในวรรณคดีไทย” (2520 : 260)	“ผีพุ่งไต้” ใหม่โมภาพแบบเซอร์เรียลลิสต์มอยู่ด้วยมาก
		1 รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ อธิพลาวรรณกรรมต่างประเทศที่มีต่อวรรณกรรมไทย (2528 : 293)	“งานกวีนิพนธ์ของ อังคาร กัลยาณพงศ์ และบทละครของ สุวัฒน์ ศรีเชื้อ มีแนวคิดแบบเหนือจริง (Surrealism)”
3) สุชาติ สวัสดิ์ศรี	(เรื่องสั้น) <i>รถไฟเด็กเล่น, ออกไปจากความมืด, ฝันกลางวันในฤดูร้อนของหนังสือกรรมไทย-อเมริกัน</i>	C กมล กมลตระกูล “แถลงการณ์สำนักพิมพ์” ความเจ็บ (2515)	“ในงานเขียนของเขาเป็นงานในเชิงทดลอง (Experimental) งานบางชิ้นของเขาใช้วิธีการเขียนเหมือนเทคนิคภาพยนตร์คือมีการสลับต่อเรื่องราว มีความเคลื่อนไหวกลับไปกลับมาทำนองกลุ่มนักเขียน Futurist ของยุโรป ซึ่งได้เปิดโอกาสให้เขาได้ใช้รูปแบบของศิลปะเหนือจริง (Surrealism) เข้ามาแทรก (ที่เห็นได้ชัดก็คือ “บทฝันกลางวันในฤดูร้อนของหนังสือกรรมไทย-อเมริกัน” และเรื่องสั้น “รถไฟเด็กเล่น” “ออกไปจากความมืด”

ชื่อนักเขียนที่ได้รับการระบุ	ชื่อผลงานที่ถูกระบุ	ผู้ระบุและชื่อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
	<i>รถไฟเด็กเล่น</i>	E สุชาติ สวัสดิ์ศรี “เส้นทางของเรื่องสั้นไทยร่วมสมัย” ใน <i>แล้งเช็ญ</i> (2518 : 27-28)	“นักเขียนกลุ่มนี้ ให้ความสนใจต่อกลวิธีการเขียน แบบใหม่... ประเภทกึ่งสัญลักษณ์กึ่งเหนือจริง (Semi-surrealism) อย่างจริงจัง หรืออย่างน้อยก็ได้พัฒนาเนื้อหาไปในทางแสดงความไม่เป็นส่วนหนึ่งกับสังคมอย่างชนิดไม่เอาใจใส่ต่อการเขียนแบบหักมุมในตอนจบ ลักษณะนี้เริ่มปรากฏครั้งแรกเมื่อนิคม รวยยาวเขียนเรื่อง <i>คนบนต้นไม้</i> (2510) และ <i>สุรชัย จันทิมราธ</i> เขียน <i>แล้งเช็ญ</i> (2511) <i>วิทยาการเชิงกฏ</i> เขียน <i>ถนนสายที่เดินไปสู่ความตาย</i> (2512) <i>สุชาติ สวัสดิ์ศรี</i> เขียน <i>รถไฟเด็กเล่น</i> (2512) <i>วีระประวัติ วงศ์ทัพน</i> เขียน <i>คนไซ</i> (2512) <i>วิสา คัญทัพ</i> เขียน <i>คำคืนอันโหดร้ายในวันว่างเปล่า</i> (2512) ฯลฯ”
	<i>รถไฟเด็กเล่น</i>	E สุชาติ สวัสดิ์ศรี “ความเป็นมาและกลุ่มความคิดของเรื่องสั้นสมัยใหม่” ใน <i>ถนนสายที่นำไปสู่ความตาย</i> (2518)	“กลุ่มเหนือจริง (Surrealism) : ลักษณะการเขียน จะใช้สิ่งที่ดูเหมือนเป็นจริงมาเปรียบเทียบกับเรื่องราวที่เป็นไปได้ บางครั้งใช้สัญลักษณ์ บางครั้งใช้การเล่าเรื่องที่เป็นโลกแห่งภาพฝัน บางครั้งใช้ลักษณะใกล้เคียงกับกลวิธีของการเขียนนวนิยายวิทยาศาสตร์ บางครั้งใช้วิवादภาพย้อนกลับไปที่กลับมาแบบเทคนิคของภาพยนตร์รุ่นใหม่ อาทิ เช่น <i>รถไฟเด็กเล่น</i> (สุชาติ สวัสดิ์ศรี) <i>คำคืนอันโหดร้ายในวันว่างเปล่า</i> (วิสา คัญทัพ) <i>ฆาตกร</i> (โกสุม พิสมัย) <i>ถนนสายหมอกควัน</i> (พิสิฐ สุกรีพงษ์) <i>มนุษย์ข้อมือ</i> (สุวัฒน์ ศรีเชื้อ) <i>หัว</i> (สุสันต์ เหมือนนิรุทธิ์)”
	<i>รถไฟเด็กเล่น</i>	G ประทีป เหมือนนิลวรรณกรรมไทยปัจจุบัน (2519:70)	อ้างข้อความของสุชาติ สวัสดิ์ศรี (E และ E ¹)

ชื่อนักเขียนที่ได้รับการระบุ	ชื่อผลงานที่ถูกระบุ	ผู้ระบุและชื่อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
	รถไฟเด็กเล่น	เรีนฤทัย สัจจพันธุ์ (อ้างแล้ว :258-259)	“แนวคิดแบบเหนือจริง- (Surrealism) คือศิลปะการแสดงออกที่มุ่งแสดงให้เห็นประสบการณ์ที่เหนือธรรมชาติหรือความจริง โดยตีเอาจิตใจสำนึกของมนุษย์มาแสดงเป็นภาพ ภาพดังกล่าวจึงเป็นภาพของความรู้สึกนึกคิดที่เป็นอิสระจากกรอบของเหตุผลและความสมจริง เพราะว่าถ่ายทอดออกมาโดยปราศจากการควบคุมของกลไกทางจิต-สำนึก กล่าวกันว่า แนวคิดแบบนี้แสดงออกในศิลปะทุกประเภท เช่น งานจิตรกรรม ประติมากรรม และวรรณกรรม อุปลักษณ์สำคัญ คือ การใช้สัญลักษณ์ (Symbol) ซึ่งอาจเป็นธรรมชาติ สิ่งของหรือพฤติกรรมทั่วไปเพื่อเป็นตัวแทนความรู้สึกนึกคิดที่กว้างไกลเลยขอบเขตของความเป็นจริงที่เรามองเห็น สัมผัสได้ และยอมรับได้ แต่เมื่อวิเคราะห์ตีความแล้ว เราจะพบความลึกลับในจิตใจของศิลปินผู้แสดงออกซึ่งศิลปะเหล่านี้ หรือกล่าวได้ว่าถ้าเรามองผ่านความเป็นไปได้จากเนื้อหาที่เสนอออกมา เราจะพบความเป็นไปได้ที่ซ่อนอยู่อย่างลึกลับดงตามในนั้น นอกจากสัญลักษณ์ก็ใช้การบรรยายโลกแห่งความฝัน จินตนาการ หรือลวีธีแบบนิยายวิทยาศาสตร์ งานเขียนที่แสดงแนวคิดนี้ เช่น <i>รถไฟเด็กเล่น</i> ของสุชาติ สวัสดิ์ศรี <i>คำคืนอันโหดร้ายในวันว่างเปล่า</i> ของวิสา คัญทัพ <i>มาดาม</i> ของโกสุม พิลัย <i>ถนนสายหมอกควีน</i> ของพิสิฐ สุกรีพงษ์ <i>มนุษย์ข้อมือ</i> ของสุวัฒน์ ศรีเชื้อ หัว ของสุขสันต์ เหมือนนิรุทธิ์” [ผู้เขียนในเชิงอรรถ ว่า อ่านเรื่องสั้นเหล่านี้ได้จากสุชาติ สวัสดิ์ศรี <i>เหมือนอย่างไม่เคย</i> (2519)]

ชื่อนักเขียนที่ได้รับการระบุ	ชื่อผลงานที่ถูกระบุ	ผู้ระบุและชื่อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
	รถไฟเด็กเล่น	M ดงมณี พาหาญ “วิเคราะห์ลักษณะแอบเสิร์ด ในเรื่องสั้นของสุชาติ สวัสดิ์ศรี” (2527 : 5, 125)	อ้างข้อเขียนของสุชาติ สวัสดิ์ศรี (E ¹) ว่าแนวคิดแบบเหนือจริง (Surrealism) เป็นลักษณะการเขียนที่ใช้สิ่งเหนือจริง มาเปรียบเทียบกับเรื่องราวที่เป็นไปได้ และเป็นไปไม่ได้เช่นเรื่อง <i>มนุษย์ข้อมือ</i> ของสุวัฒน์ ศรีเชื้อ และเรื่อง <i>รถไฟเด็กเล่น</i> ของ สุชาติ สวัสดิ์ศรี...เนื้อเรื่องประกอบด้วยเหตุการณ์ที่ขาดเหตุผลไม่เป็นจริง มีลักษณะ เหนือจริง
	รถไฟเด็กเล่น	○ กัญญา กองทอง “ลักษณะก้ำกั่วน้ำ ของเรื่องสั้น ในช่วง พ.ศ. 2510-2516” (2528 : 166, 277)	“รถไฟเด็กเล่น...มีเนื้อเรื่องที่มีลักษณะเหนือจริง ดูกลับและเป็นไปไม่ได้ “การแสดงออกในลักษณะเหนือจริง (Surrealism) เป็นที่นิยมกันในหมู่นักเขียนเรื่องสั้นในช่วง 2510-2516 และเรื่องสั้นเหล่านี้มักแสดงออกโดยจิต ปราศจากเหตุผล หรือกฎเกณฑ์มักนำส่วนที่นำเกลียดหรือความเลวของมนุษย์มากกล่าวอาศัยการตีความของผู้อ่าน เช่น เรื่อง <i>แยกมันสมองออกจากเหล็ก</i> <i>รถไฟเด็กเล่น</i> <i>ออกไปจากความมืดบนทีกของผู้คน</i> บางครั้งนักเขียนใช้เรื่องเพศเข้ามาเกี่ยวข้องมีการใช้ถ้อยคำทางเพศเกี่ยวเนื่องไปถึงการร่วมเพศหรือ บรรยายถึงความปรารถนาทางเพศของตัวละครดังปรากฏอยู่ในเรื่อง <i>ก้าแพง</i> (ตัวละครกับแสงจันทร์)มาจากไหนมาอย่างไรจะไปไหน (บางคนจะเริ่มสำเร็จความใคร่หรือแสดงทรวง) <i>จูลินทรีย์พลาสติก</i> (ตอนตัวละครสนทนากับจิตแพทย์) เป็นต้น
4) สุวัฒน์ ศรีเชื้อ		A ¹ เสถียร จันทิมาธร “คำนำ” ใน <i>สงครามในทูลุมฝั่งศ</i> 2518	เมื่ออ่านงานของเขาเราจะมองเห็นการเคลื่อนไหวของตัวละครอย่างแจ่มชัด มีชีวิตชีวา และบางครั้งค่อนข้างจะเป็นมนุษย์ที่มีปัญหามนุษย์ที่เข้ากันไม่ได้กับสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วย

ชื่อนักเขียนที่ได้รับการระบุ	ชื่อผลงานที่ถูกระบุ	ผู้ระบุและชื่อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
			การแก่งแย่งชิงดี ลักษณะเช่นนี้เองทำให้งานส่วนหนึ่งของสุวัฒน์แสดงลักษณะค่อนข้างเกินจริง (Surrealism)"
	มนุษย์ขี้มือ	E ¹ สุชาติ สวัสดิ์ศรี "ความเป็นมาและกลุ่มความคิดของเรื่องสั้นไทยสมัยใหม่"	ดูความเห็นของ E ¹ ในลำดับ 3)
	-	F "คำนำจากสำนักพิมพ์" [ปกชุด]ใน นอกเหนือการควบคุม (รวมบทละครของสุวัฒน์ ศรีเชื้อ (2518)	บทละครของเขาในยุคสี่-ห้าปีที่ผ่านมามีได้รับการต้อนรับจากคนหนุ่มคนสาวอย่างค่อนข้างเกรียวกราว นี่คือนิทรรศการที่ชี้ให้เห็นว่า สุวัฒน์เป็นนักเขียนบทละครที่เป็นตัวแทนของยุคสมัยอันมีตมโนได้อย่างค่อนข้างเกรียวกราว นี่คือนิทรรศการที่ชี้ให้เห็นว่าสุวัฒน์เป็นนักเขียนบทละครที่เป็นตัวแทนของยุคสมัยอันมีตมโนได้อย่างชัดเจน โดยรูปแบบการเขียนแบบเซอร์เรียลลิสต์ หรือแบบค่อนข้างเหนือจริงของเขา คงเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ทำให้เขาพินต้นจากความกังวลเกี่ยวกับยุคสมัยเข้าเกินไปบ้าง แต่จะอย่างไรก็ตามเราจะปฏิเสธกันไม่ได้ว่าเขาเป็นตัวแทนของยุคสมัยหนึ่ง เป็นคนชื่อสัตย์ต่อความคิดเห็น ต่อความรู้สึก ต่อความไฝฝืนที่มนุษย์พึงเป็นและพึงจะมีได้... หนังสือของสุวัฒน์เล่มนี้มีทัศนะทางสังคมหลายๆแห่งที่ไม่เป็นรูปเป็นรอยมากนัก การสะท้อนเรื่องราวออกมาในทำนองเหนือจริงอันเป็นที่นิยมเขียนของนักเขียนทางตะวันตก ซึ่งเป็นเส้นขีดที่ไม่กว้างขวางนักก็ยิ่งเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้งานของเขาคลุมเครือและน่าสงสัยขึ้นไปอีก
	มนุษย์ขี้มือ	๑ ประทีป เหมือนนิล (อ้างแล้ว)	ดูความเห็นของ ๑ ในลำดับ 3)

ชื่อนักเขียนที่ได้รับการระบุ	ชื่อผลงานที่ถูกระบุ	ผู้ระบุและชื่อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
	-	I ลัดดา ปานูพันธ์ "วิเคราะห์สัญลักษณ์ในวรรณคดีไทย" (2520 : 281)	ทางด้านวรรณกรรม สุวัฒน์ ศรีเชื้อ เป็นนักเขียนเรื่องสั้นและบทละครแนวเซอร์เรียลลิสต์ คนหนึ่ง
	มนุษย์ขี้มือ	L รื่นฤทัย สัจพันธุ์ อ้างแล้ว	ดูความเห็นของ L ในลำดับ 3)
	มนุษย์ขี้มือ	L ดวงมณี พาหาญ อ้างแล้ว	อ้างถึงข้อความของ E ¹ ในลำดับที่ 3)
		o ภิญญา กองทอง (อ้างแล้ว) : 73	"งานเขียนของกลุ่มเทคนิคโคราช...ส่วนใหญ่ มีท่วงทำนองแบบเหนือจริง (Surrealism) โดยเฉพาะงานของสุวัฒน์ ศรีเชื้อ และ สุชนัด เหมือนนิรุทธิ์"
	(เรื่องสั้น) - แยกมัน-สมองออกจากเหล็ก - จุลินทรีย์พลาสติก	o ภิญญา กองทอง (อ้างแล้ว) : 166, 277	- ดูความเห็นของ o ในลำดับที่ 3)
5) นิคม รายยวา	(เรื่องสั้น) คนบนต้นไม้	E สุชาติ สวัสดิ์ศรี (อ้างแล้ว)	ดูความเห็นของ E ¹ ในลำดับ 2)
6) สุชัย จันทิมาธร	(เรื่องสั้น) แล้งเชียว	E สุชาติ สวัสดิ์ศรี (อ้างแล้ว)	" "
7) วิทยากร เขียงกุล	(เรื่องสั้น) บนถนนที่เดินไปสู่ความตาย	E สุชาติ สวัสดิ์ศรี (อ้างแล้ว)	" "
8) วีระประวัติ วงศ์พัทพัน	(เรื่องสั้น) คนไซ	E สุชาติ สวัสดิ์ศรี (อ้างแล้ว)	" "
9) วิสา คัญทัพ	(เรื่องสั้น) คำคืนอันโหดร้ายในวันว่างเปล่า	E ¹ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (อ้างแล้ว)	ดูความเห็นของ E ¹ ในลำดับ 2)
	" "	๑ ประทีป เหมือนนิล (อ้างแล้ว)	ดูความเห็นของ ๑ ในลำดับ 2)

ชื่อนักเขียนที่ได้รับการระบุ	ชื่อผลงานที่ถูกระบุ	ผู้ระบุและชื่อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
	" "	L รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ L ในลำดับ 2)
10) โกสุมพิสัย	(เรื่องสั้น) มาดกร	E สุชาติ สวัสดิ์ศรี (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ E ¹ ในลำดับ 3)
	" "	G ประทีป เหมือนนิล (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ G ในลำดับ 3)
	" "	L รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ L ในลำดับ 3)
11) พิสิฐศุภรียพงษ์	(เรื่องสั้น) ถนนสายหมอกควัน	E ¹ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ E ¹ ในลำดับ 3)
	" "	L รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ L ในลำดับ 3)
12) สุขสันต์เหมือนนรินทร์	(เรื่องสั้น) หัว	E ¹ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ E ¹ ในลำดับ 3)
	" "	L รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ L ในลำดับ 3)
	ไม่ระบุ	O ภิญโญ กองทอง (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ O ในลำดับ 3)
13) ตึกวงศ์รัฐ	(เรื่องสั้น) บ้านที่ของผู้คน	O ภิญโญ กองทอง (อ้างแล้ว)	ความเห็นของ O ในลำดับ 3)
14) อนุช อภาภิรม	(เรื่องสั้น) ตัวทาส	O ภิญโญ กองทอง (อ้างแล้ว) : 110	"เรื่องสั้นที่แสดงแนวคิดก้าวหน้าจะมีรูปแบบที่ก้าวหน้าด้วยลักษณะที่แสดงออก บางครั้งมีลักษณะเหมือนนิยาย วิทยาศาสตร์ที่ผู้อ่านสามารถจินตนาการได้ อย่างไม่มีขอบเขต มีลักษณะเหนือจริงแต่แฝงความเป็นจริงเกี่ยวกับสังคมไว้ เช่น "ตัวทาส" ของอนุช อภาภิรม

ชื่อนักเขียนที่ได้รับการระบุ	ชื่อผลงานที่ถูกระบุ	ผู้ระบุและชื่อเขียนที่ระบุ	ความเห็นหรือเหตุผล
			"กรุงเทพ1982" (อดุล เปรมบุญ) และ "วันหนึ่งของกรุงเทพ" (ศิริชัย นฤมิตรเขการ)
15) อดุลเปรมบุญ	(เรื่องสั้น) กรุงเทพ 1982	" "	ความเห็นของ O ในลำดับ 14)
16) ศิริชัย นฤมิตรเขการ	(เรื่องสั้น) วันหนึ่งของกรุงเทพ	" "	" "
17) ทมยันตี	(นวนิยาย) เงา, ทิพย์	L รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (อ้างแล้ว) : 254	"เทคนิคการสร้างตัวละครแบบเหนือจริงหรือ มีลักษณะเป็นมายา แปลกเินไปกว่าปกติ มนุษย์ส่วนใหญ่อย่างเช่นทมยันตี สร้างพระยมในเรื่อง เงา และเรื่องทิพย์"
18) อัศศิริธรรมโชติ	(เรื่องสั้น) บนเส้นทางของหมาบ้า	จ เจตนา นาควัชรบรรพตวิจารย์นอกอากาศ วิทยาลัยศึกษา (2524)	"บนเส้นทางของหมาบ้าซึ่งใช้วิธีเขียนแบบที่อาจจะเรียกเป็นภาษาสากลว่า Surrealistic" คือเป็นเรื่องที่บรรยายอารมณ์ที่อยู่กึ่งกลางระหว่างความจริงกับความฝัน เมื่อถึงจุดหนึ่งมนุษย์เราก็มีอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่อธิบายไม่ได้ด้วยวิธีการที่เป็นเหตุผล มันเป็นพฤติกรรมที่เทียบได้กับหมาบ้า แต่อัศศิริมิได้ใช้ความเปรียบในเชิงวรรณศิลป์ในการวาดภาพของสภาพจิตใจที่ใกล้ตัวของตัวพ่อ ในเรื่องนี้ เขาใช้วิธีการที่เป็นรูปธรรมคือกำหนดให้คนกับหมาบ้าวิ่งไปบนทางที่ขนานกัน